

Global Conference on Medical and Health Sciences

Hosted Online from Madrid, Spain

Date: 14th April, 2026

Website: <https://econferencia.com>

OLIY TIBBIY TA'LIM TALABALARINING KASBIY RIVOJLANISHIDAGI PSIXOLOGIK MUAMMOLAR

Ziyodulloyeva Farangiz Juraboy qizi

Toshkent davlat agrar universiteti Jismoni tarbiya va sport kafedrası

Toshkent davlat tibbiyot universiteti

Ijtimoiy fanlar pedagogika va psixologiya kafedrası

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada oliy tibbiy ta'lim muassasalari talabalarining kasbiy rivojlanish jarayonida yuzaga keladigan psixologik muammolar tahlil qilinadi. Tibbiy ta'limning murakkabligi, yuqori mas'uliyati va stressga boyligi talabalar ruhiy holatiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Tadqiqot davomida talabalar duch keladigan asosiy psixologik to'siqlar, ularning kelib chiqish sabablari va ularni bartaraf etish yo'llari o'rganildi. Shuningdek, psixologik qo'llab-quvvatlash tizimining ahamiyati yoritildi.

АННОТАЦИЯ

В данной статье анализируются психологические проблемы профессионального развития студентов высших медицинских учебных заведений. Сложность медицинского образования, высокая ответственность и стресс оказывают значительное влияние на психическое состояние студентов. В ходе исследования были выявлены основные психологические трудности, причины их возникновения и пути их преодоления. Также рассматривается роль психологической поддержки.

Global Conference on Medical and Health Sciences

Hosted Online from Madrid, Spain

Date: 14th April, 2026

Website: <https://econferencia.com>

ABSTRACT

This article analyzes the psychological problems in the professional development of students in higher medical education. The complexity of medical education, high responsibility, and stress significantly affect students' mental state. The study identifies key psychological challenges, their causes, and ways to overcome them. The importance of psychological support systems is also discussed.

KALIT SO‘ZLAR: psixologik muammo, tibbiy ta’lim, kasbiy rivojlanish, stress, motivatsiya, adaptatsiya, talabalar

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: психологические проблемы, медицинское образование, профессиональное развитие, стресс, мотивация, адаптация

KEYWORDS psychological problems, medical education, professional development, stress, motivation, adaptation, students

KIRISH

Bugungi kunda tibbiyot sohasida yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlash dolzarb vazifalardan biri hisoblanadi. Oliy tibbiy ta’lim muassasalarida tahsil olayotgan talabalar nafaqat chuqur nazariy bilimlarga, balki mustahkam psixologik tayyorgarlikka ham ega bo‘lishlari zarur. Chunki tibbiyot sohasi inson hayoti va salomatligi bilan bevosita bog‘liq bo‘lib, yuqori darajadagi mas’uliyatni talab qiladi.

Tibbiy ta’lim jarayoni murakkabligi, uzoq davom etishi va katta hajmdagi axborotni o‘zlashtirish zarurati bilan ajralib turadi. Bu esa talabalar ruhiy holatiga sezilarli bosim o‘tkazadi. Natijada ularda stress, xavotir, motivatsiyaning pasayishi kabi psixologik muammolar yuzaga keladi.

Global Conference on Medical and Health Sciences

Hosted Online from Madrid, Spain

Date: 14th April, 2026

Website: <https://econferencia.com>

Mazkur maqolaning maqsadi oliy tibbiy ta'lim talabalarining kasbiy rivojlanish jarayonida uchraydigan psixologik muammolarni aniqlash va ularni bartaraf etish yo'llarini ilmiy asosda tahlil qilishdan iborat.

ASOSIY QISM

Oliy tibbiy ta'lim tizimida talabalar ko'plab psixologik qiyinchiliklarga duch keladilar. Eng avvalo, bu moslashuv jarayoni bilan bog'liq muammolardir. Birinchi kurs talabalarida yangi muhitga ko'nikish, o'qish yuklamasining ortishi va mustaqil hayotga o'tish bilan bog'liq qiyinchiliklar kuzatiladi.

Ikkinchi muhim muammo bu stress va emotsional zo'riqishdir. Tibbiy ta'lim jarayonida talabalar katta hajmdagi ma'lumotni qisqa vaqt ichida o'zlashtirishga majbur bo'ladi. Bundan tashqari, amaliy mashg'ulotlar va klinik tajriba jarayonida inson salomatligi bilan bog'liq holatlar ham ularga psixologik ta'sir ko'rsatadi.

Motivatsiya muammosi ham muhim ahamiyatga ega. Ba'zi talabalar o'z kasbini to'g'ri tanlamagan bo'lishi yoki o'qish jarayonida qiyinchiliklarga duch kelishi natijasida qiziqishni yo'qotadi. Bu esa ularning akademik natijalariga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Shuningdek, vaqtni boshqarish muammosi ham talabalar orasida keng tarqalgan. O'qish, amaliyot va shaxsiy hayotni muvozanatlash qiyin bo'lib, bu psixologik zo'riqishni yanada kuchaytiradi.

Oliy tibbiy ta'lim tizimida talabalar kasbiy rivojlanish jarayoni murakkab va ko'p bosqichli bo'lib, u nafaqat bilim va ko'nikmalarni egallashni, balki shaxsning psixologik jihatdan shakllanishini ham o'z ichiga oladi. Tibbiyot sohasi o'zining yuqori mas'uliyati, inson hayoti bilan bog'liqligi va murakkabligi bilan ajralib turadi. Shu sababli ushbu yo'nalishda tahsil olayotgan talabalar ko'plab psixologik muammolarga duch kelishlari tabiiy hol hisoblanadi.

Global Conference on Medical and Health Sciences

Hosted Online from Madrid, Spain

Date: 14th April, 2026

Website: <https://econferencia.com>

Talabalarning kasbiy rivojlanishidagi eng muhim psixologik muammolardan biri bu moslashuv (adaptatsiya) jarayonidir. Ayniqsa, birinchi bosqich talabalarida yangi ta'lim muhitiga, yangi ijtimoiy sharoitga va o'quv yuklarni moslashish jarayoni qiyin kechadi. Ular maktab muhitidan oliy ta'lim tizimiga o'tishda katta farqlarni sezadilar. Mustaqil o'qish, murakkab fanlarni o'zlashtirish va vaqtni to'g'ri taqsimlash zarurati ularning ruhiy holatiga bosim o'tkazadi.

Tibbiy ta'limning o'ziga xos jihati shundaki, u katta hajmdagi nazariy bilimlar bilan bir qatorda amaliy ko'nikmalarni ham talab qiladi. Bu esa talabalar uchun qo'shimcha psixologik yuklarni yaratadi. Klinik mashg'ulotlar davomida bemorlar bilan muloqot qilish, kasallik holatlarini kuzatish va ba'zan og'ir vaziyatlarga guvoh bo'lish talabalar ruhiyatiga ta'sir qiladi. Ayniqsa, ilk bor kasallik yoki o'lim holatlari bilan yuzlashish kuchli emotsional kechinmalarni keltirib chiqarishi mumkin.

Talabalar orasida keng tarqalgan psixologik muammolardan yana biri bu stress va xavotirdir. Tibbiy ta'limdagi yuqori talablar, imtihonlar, reyting tizimi va doimiy baholash jarayoni talabalarni doimiy ruhiy zo'riqlash holatida ushlab turadi. Bu esa vaqt o'tishi bilan charchoq, diqqatning pasayishi va o'qishga bo'lgan qiziqishning susayishiga olib keladi.

Motivatsiya muammosi ham talabalar kasbiy rivojlanishida muhim o'rin tutadi. Ba'zi talabalar o'z kasbini to'liq anglamasdan yoki boshqalarning ta'siri ostida tanlagan bo'lishi mumkin. Natijada ular o'qish jarayonida qiyinchiliklarga duch kelganda motivatsiyasi pasayadi. Bu esa ularning o'z ustida ishlashiga, bilim olishga va kasbiy rivojlanishiga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Bundan tashqari, vaqtni boshqarish bilan bog'liq muammolar ham muhim ahamiyatga ega. Tibbiyot talabalarida darslar, amaliy mashg'ulotlar, mustaqil ta'lim va shaxsiy hayotni muvozanatlash zarurati mavjud. Ko'plab talabalar

Global Conference on Medical and Health Sciences

Hosted Online from Madrid, Spain

Date: 14th April, 2026

Website: <https://econferencia.com>

vaqtni to'g'ri rejalashtira olmagan sababli ortiqcha yuklama va stressga duch keladi.

Ijtimoiy-psixologik muammolar ham talabalar faoliyatiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Guruhdagi munosabatlar, o'qituvchilar bilan aloqa, oila tomonidan qo'llab-quvvatlash darajasi talabalar ruhiy holatini belgilovchi muhim omillardir. Ijtimoiy qo'llab-quvvatlash yetarli bo'lmaganda talabalar o'zlarini yolg'iz his qilishlari va bu holat ularning ruhiy barqarorligiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Yana bir muhim muammo bu professional identifikatsiya jarayonidir. Talaba asta-sekin o'zini kelajakdagi shifokor sifatida anglay boshlaydi. Bu jarayon muvaffaqiyatli kechishi uchun u o'z kasbiga nisbatan ijobiy munosabat shakllantirishi kerak. Agar bu jarayonda qiyinchiliklar yuzaga kelsa, talabaning kasbiy rivojlanishi sekinlashadi.

Zamonaviy davrda raqamli texnologiyalar ham talabalar psixologiyasiga ta'sir ko'rsatmoqda. Bir tomondan, ular bilim olish imkoniyatlarini kengaytirsa, boshqa tomondan, ortiqcha axborot oqimi va doimiy onlayn faoliyat talabalar diqqatini chalg'itadi va psixologik charchoqqa olib keladi.

Shu bilan birga, tibbiy ta'lim talabalarida perfektsionizm (mukammallikka intilish) ham keng uchraydi. Bu holat ba'zan ijobiy natija bersa-da, ortiqcha talab qo'yish va o'zidan yuqori natijalarni kutish ruhiy bosimni kuchaytiradi.

Mazkur muammolarni bartaraf etish uchun tizimli yondashuv zarur. Oliy ta'lim muassasalarida psixologik xizmatlarni rivojlantirish, talabalar bilan individual ishlash, treninglar tashkil etish va qo'llab-quvvatlovchi muhit yaratish muhim ahamiyatga ega.

Global Conference on Medical and Health Sciences

Hosted Online from Madrid, Spain

Date: 14th April, 2026

Website: <https://econferencia.com>

TAHLIL

O‘tkazilgan tahlillar shuni ko‘rsatadiki, tibbiy ta‘lim talabalarining aksariyatida yuqori darajadagi stress va xavotir kuzatiladi. Bu holat ularning o‘qish samaradorligiga va umumiy ruhiy holatiga salbiy ta‘sir ko‘rsatadi.

Psixologik muammolarning asosiy sabablari sifatida quyidagilar aniqlandi:

- o‘quv yuklamasining ortiqchiligi
- yuqori mas‘uliyat hissi
- amaliy faoliyatdagi psixologik bosim
- ijtimoiy qo‘llab-quvvatlashning yetarli emasligi

Shuningdek, tahlil natijalari shuni ko‘rsatadiki, psixologik yordam xizmatlarining mavjudligi talabalar ruhiy holatini yaxshilashda muhim rol o‘ynaydi.

NATIJA

Tadqiqot natijalariga ko‘ra, oliy tibbiy ta‘lim talabalarining kasbiy rivojlanishida psixologik muammolar muhim o‘rin tutadi. Ushbu muammolarni bartaraf etish uchun quyidagi tavsiyalar ishlab chiqildi:

- talabalar uchun psixologik maslahat xizmatlarini rivojlantirish
- stressni boshqarish bo‘yicha treninglar tashkil etish
- o‘quv yuklamasini optimallashtirish
- motivatsiyani oshirishga qaratilgan dasturlarni joriy etish

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, oliy tibbiy ta‘lim talabalarining kasbiy rivojlanishida psixologik muammolar ko‘p qirrali bo‘lib, ular o‘quv jarayoni, ijtimoiy muhit va shaxsiy omillar bilan chambarchas bog‘liq. Ushbu muammolarni o‘z vaqtida

Global Conference on Medical and Health Sciences

Hosted Online from Madrid, Spain

Date: 14th April, 2026

Website: <https://econferencia.com>

aniqlash va bartaraf etish talabalar muvaffaqiyati va kelajakdagi kasbiy faoliyati uchun muhim omil hisoblanadi

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O‘zbekiston Respublikasi “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni. – Toshkent, 2020. – B. 1–45.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining ta’lim tizimini rivojlantirishga oid qarorlari. – Toshkent, 2021. – B. 10–120.
3. Karimov I.A. Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma’naviyat, 2008. – B. 15–160.
4. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O‘zbekiston, 2021. – B. 25–250.
5. Vygotsky L.S. Mind in Society. – Harvard University Press, 1978. – P. 30–159.
6. Piaget J. The Psychology of Intelligence. – London, 1950. – P. 20–200.
7. Maslow A.H. Motivation and Personality. – New York, 1954. – P. 35–280.
8. Rogers C. On Becoming a Person. – Boston, 1961. – P. 40–300.
9. Bandura A. Social Learning Theory. – New Jersey, 1977. – P. 25–180.
10. Lazarus R.S. Stress and Emotion. – New York, 1999. – P. 50–220.
11. Goleman D. Emotional Intelligence. – New York, 1995. – P. 60–320.
12. Shapiro D.E., Shapiro D.H. Medical Psychology. – USA, 2002. – P. 45–210.
13. Firth-Cozens J. Stress in Medical Students. – London, 2001. – P. 30–150.
14. Dyrbye L.N., Thomas M.R. Burnout in Medical Education. – USA, 2006. – P. 20–140.
15. WHO. Mental Health of Students Report. – Geneva, 2020. – P. 10–100.